

Anne Haugland Balsnes, Universitetet i Agder
Ingrid Danbolt, OsloMet
Liv Anna Hagen, OsloMet
Siri Haukenes, OsloMet
Jens Knigge, Nord universitet
Tiri Beate Bergesen Schei, Høgskulen på Vestlandet

Sang i barnehage og skole & sosiale fellesskap

FNs barnekonvensjon understreker barns rett til kulturelle og kunstneriske aktiviteter. Mange barn og unge møter kunst og kultur i familiesfæren. Mange deltar også på kunst- og kulturaktiviteter på fritiden. Samtidig vet vi at dette i stor grad gjelder barn fra relativt høy sosioøkonomisk bakgrunn og familier med høyt utdanningsnivå. Barnehager og skoler er arenaer hvor man når alle barn og unge med kunst- og kulturformidling. De estetiske fagene i barnehage og skole har lenge vært under press, ikke minst etter at PISA-undersøkelsene gjorde sitt inntog. Sang er et grunnleggende estetisk uttrykk som alle mennesker har mulighet til å utøve. Sang har tradisjonelt sett hatt en sterk posisjon i de nordiske landene. Tidligere generasjoners skolehverdag har vært gjennomsyret av sang. Uformelle rapporter peker på at sang i barnehage og skole er stadig mer marginalisert. I Kunnskapsløftet og Rammeplan for barnehage har sang og andre estetiske uttrykksmidler primært fått rollen som instrumentelt verktøy for å styrke grunnleggende ferdigheter. Det er lite fokus på sangens egenverdi og dens betydning for kulturell dannelse, tradisjonsformidling eller bygging av fellesskap. Det trengs mer forskningsbasert kunnskap på området. Et av prosjektets delmål er å gjennomføre en nasjonal spørreundersøkelse som kartlegger sangens stilling i norske barnehager og skoler.

Kulturutredningen 2014 peker på at kunst og kultur kan fungere som «sosialt lim», skape samhold, styrke tettheten av sosiale nettverk i samfunnet og at deltagelse i kulturvirksomhet kan være en kilde til identitet og tilhørighet. Forholdet mellom kulturaktiviteter og sosiale fellesskap fremheves også i den nyeste kulturmeldingen hvor det legges til grunn at kunst og kultur «har evna til å samle menneske i fellesskap på tvers av meninger, interesser og bakgrunn» (Meld. St. 8, 2018-2019, s.16). Dette danner bakgrunnen for prosjektets andre målsetning som er å undersøke hvordan sang påvirker sosiale fellesskap i barnehage og skole. Deltakende observasjon og intervjuer på utvalgte barnehager og skoler er valgt som metoder for denne delen av undersøkelsen.

Prosjektet er initiert av forskningsnettverket *SANGBARSK – SANG i BARnehage og SKole* som består av representanter fra alle lærerutdanningsinstitusjoner i Norge.

Prosjektet vil styrke forskningen om sang og bidra til å bringe forskningsresultatene i kontakt med kunst- og kulturlivet og det kulturpolitiske beslutningssystemet. Resultatene vil kunne være med på å påvirke arbeidet med de bebudede Plan for styrking av estetiske fag i skolen, ny Stortingsmelding om barne- og ungdomskultur samt ny læreplan for grunnskolen.

Peter Berliner, Grønlands universitet
Elena de Casas, forsker
Tina Enghoff, billedkunstner

Kunst og sociale fællesskaber. Synlighed, oprejsning og udsyn

Norsk kulturråd og Statens Kunstfond (Danmark) har bevilget 1 000 000 NOK til Ilisimatusarfik / Grønlands Universitet til at gennemføre en undersøgelse af, hvorvidt kunst bidrager til at danne levende og bæredygtige sociale fællesskaber i byer og bygder i Grønland gennem at skabe nye perspektiver, læring og sociale værdier i fællesskabet.

Forskningsprojektet udføres på Grønlands Universitet af Peter Berliner, der er professor i community psykologi og socialt arbejde – og leder af Grønlands Universitets *Center for Børne-, Unge- og Familieforskning*. Det sker i et tæt samarbejde med fotograf og billedkunstner Tina Enghoff, som udforsker sociale spørgsmål i sine billeder og udstillinger. Tina Enghoff har udstillet internationalt på museer og gallerier og har deltaget i opbygning og udførelse af en række sociale outreach projekter i Grønland.

Forskningsprojektet er en videreførelse af erfaringer, der er gjort i projekterne Paamiut Asasara og Siunissaq uagut pigaarput gennem de sidste mere end ti år – to projekter, der er gennemført med støtte fra Bikubenfonden og mange andre fonde samt i et tæt samarbejde med Ilisimatusarfik/Grønlands Universitet.

Projektet *Kunst og fællesskaber. Synlighed, oprejsning, udsyn* er et 2-årigt projekt, der vil undersøge kunstens aktive rolle i at skabe bæredygtige og socialt resiliente fællesskaber i mindre byer og bygder. Det vil undersøge, hvordan kunst kan skabe refleksion og åbne nye perspektiver og derved give konkrete visioner for at fremme det fællesskab og den samhørighed, som man aktivt ønsker i de små samfund. Forskningen vil være følgeforskning i forbindelse med konkrete foto-baserede events, hvor fotos bruges til at skabe åbne og demokratiske byrum og social bæredygtighed forankret i det grønlandske samfund. Undersøgelsen gennemføres ud fra deltagende aktionsforskningsmetoder, hvor alle lokale, der ønsker det, er med i alle forskningens faser med fuld indsigt og medbestemmelse. Forskningsprojektet følges af en referencegruppe, der omfatter rektor Gitte Adler Reimer, Ilisimatusarfik/Grønlands Universitet; Mette Sandbye, professor og institutleder, Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Københavns Universitet; Louise Wolthers, ph.d. i kunsthistorie, kurator og forsker i fotografiets æstetik ved Hasselbladstiftelsen, Göteborg; institutleder Gestur Hovgaard, Institut for Sociale Forhold, Økonomi og Journalistik, Ilisimatusarfik/Grønlands Universitet.

Bogen Collaboration, Dialogue and Trust. Art and Social Resilience in Kalaallit Nunaat/Greenland af Peter Berliner & Tina Enghoff præsenterer projektets praktiske filosofi, baseret på ovennævnte erfaringer fra dette og fra tidligere projekter. Ved at kombinere kunst, filosofi og forskning er målet at skabe social modstandsdygtighed gennem stabile, støttende samfund med et højt niveau af bæredygtighed, trivsel og kreativitet. Det vejledende princip er at opbygge en dialogbaseret proces med kollektiv læring, hvor unge mennesker, deres familier, deres lærere, socialarbejdere og kunstnere mødes for at opbygge viden og skabe social handlekompetence. Bogen udkommer i november 2019.

Siemke Böhnisch, Universitetet i Agder

Uenighetsdramaturgier – Fellesskap og dissens i nordisk samtidsteater

Er det mulig å være rykende uenig om aktuelle samfunnsspørsmål og samtidig oppleve et fellesskap med dem du er uenig med? Hva skal til for at et «uenighetsfellesskap» oppstår? Det er liten tvil om at uenighetsfellesskap er viktige for demokratisk samhandling og offentlighet i dag, men slike fellesskap ser ut til å være en mangelvare. Hvilken rolle kan teater som medium og kunstform spille i den sammenheng?

Prosjektet *Uenighetsdramaturgier – fellesskap og dissens i nordisk samtidsteater* skal bidra med ny kunnskap om hvordan kunst kan fungere som infrastruktur for dissens. Nærmere bestemt skal det undersøke hvordan samtidsteatret fungerer som arena, laboratorium og katalysator for uenighetsfellesskap i Norden i dag. Prosjektet låner den sosiologiske teorien om uenighetsfellesskap (Iversen, 2014) og anvender den på teaterfeltet.

I prosjektet utforskes fellesskapsdannelser i, gjennom og rundt teaterforestillinger som dramaturgisk legger til rette for uenighet innad i publikum. Prosjektet kartlegger aktuelle caser i Norden og utvikler teatervitenskapelige analyser av utvalgte forestillinger. Søkelyset settes på dramaturgien og den teatrale begivenheten: Hvordan legges det dramaturgisk til rette for uenighet innad i et teaterpublikum? Hvordan kommer uenigheten til uttrykk i den teatrale begivenheten, og hvilken betydning får den for forestillingen? Hvordan forholder uenighet i forestillingen seg til eventuell uenighet om forestillingen – og omvendt? Hva skiller de ulike uenighetsdramaturgiene i de utvalgte casene? Hvilken rolle spiller teatrets egenheter som medium og kunstform for uenighetsdramaturgiene? Og hvilken betydning har uenighetsdramaturgiene for (scenekunst)offentligheten i og rundt forestillingene?

Prosjektet vil dessuten ta høyde for og kaste lys på de spesifikke samfunnsmessige kontekstene til forestillingene: Hvordan forholder uenighetsdramaturgiene og de teatrale uenighetsfellesskapene seg til mer omfattende samfunnsdiskurser og -prosesser? Er samtidsteatret et laboratorium for uenighetsfellesskap som av ulike grunner er vanskelig å legge til rette for utenfor teatret? Kan teaterforestillinger være en katalysator for uenighetsfellesskap også utenfor teatret?

På et overordnet plan vil prosjektet bidra til nye og kritiske perspektiver på demokratisk samhandling i og gjennom kunsten: Kan og burde man skille mellom gode og mindre gode uenighetsfellesskap på teatret? Hvordan inngår en vurdering av uenighetsfellesskapets kvalitet i vurdering av kunstnerisk kvalitet – og omvendt? Går bruken av samtidsteater som arena for uenighetsfellesskap på bekostning av kunstens frihet og handlingsrom? Og til slutt: Kan den sosiologiske teorien om uenighetsfellesskap få nye impulser gjennom anvendelsen på teaterfeltet?

Mathias Danbolt, Københavns universitet
Hanne Ellen Guttorm, Universitetet i Helsinki
Britt Kramvig, UiT – Norges arktiske universitet
I samråd med Christina Hætta, Samerådet

Okta: Kunst og friksjonsfylte fellesskap i Sápmi

Forskningsprosjektet *Okta: Kunst og friksjonsfylte fellesskap i Sápmi* undersøker hvordan kunst inngår i og virker på kulturfestivaler i Sápmi. Med utgangspunkt i analyser av kunstens rolle og funksjon på Festspillene i Nord-Norge i Harstad, festivalen Márkomeannu i Gállogieddi og Vintermarkedet i Jokkmokk søker prosjektet å arbeide frem ny kunnskap om hvordan kunst kan åpne opp for at samisk kulturkunnskap og kunstneriske uttrykk kan artikuleres og forhandles i felles offentligheter. Prosjektet retter søkelyset mot kulturfestivaler som arena for disse utvekslingene, ettersom disse både fungerer som viktige mulighetsrom for kunstnerisk utfoldelse og eksperimentering, og fordi dette er fora hvor samiske kulturelle offentligheter skapes, møtes og brytes med nordiske majoritetsoffentligheter.

Med bakgrunn i et urfolksmetodologisk fokus på kunnskap som kollektiv praksis vil en viktig ramme for både innsamling og formidling av viten i prosjektet finne sted i form av offentlige kunnskapsdialoger på de tre festivalene. Prosjektet søker således ikke bare å undersøke festivalene som møtested for dialog og diskusjon, men ønsker aktivt å bidra til å videreutvikle fora for utveksling og vitensdeling.

Birgit Eriksson, Aarhus universitet
Anne Scott Sørensen, Syddansk universitet
Anne Mette W. Nielsen, Aalborg universitet
Jan Løhmann Stephensen, Aarhus universitet

Borgernær kunst og sociale fællesskaber i udsatte boligområder

Kunstens almenhed kan nogle gange være svær at få øje på på trods af, at det modsatte har været en grundpille i århundreders æstetiske tænkning. Mange sociologiske studier har da også vist, at kunsten ikke bare samler os, men snarere taler til bestemte grupper og måske ligefrem distancerer os fra hinanden. Kulturvaneundersøgelser viser igen og igen, at for mange opleves kunstverdenen og især dens institutioner som et ukendt land, hvor man ikke føler sig hjemme. Dette gælder typisk i særlig grad borgere med lav indtægt, kort uddannelse og såkaldt 'anden etnisk herkomst'. Det er bl.a. på denne baggrund, at særlige kulturpolitiske satsninger med udgangspunkt i bydele, hvor de typiske 'ikke-brugere' bor, skal ses: som et forsøg på at bringe kunsten og dens forventede positive, sociale potentialer nærmere til borgerne og deres hverdag.

Forskningsprojektet *Borgernær kunst* undersøger netop sådanne initiativer, nærmere bestemt en række kunstprojekter igangsatt af Statens Kunstfond og de relevante kommuner samt andre lokale aktører i områder, som hører til den meget omdiskuterede 'ghettoliste': Værebros Park i Gladsaxe, Gellerup i Aarhus, Vollsmose i Odense og Stengårdsvej i Esbjerg. Der vides imidlertid for nuværende meget lidt om, hvordan borgernære kunstprojekter virker. Det vil forskningsprojektet undersøge og skabe empirisk belæg for med konkret udgangspunkt i kunstprojekterne i de fire boligområder.

Formålet med *Borgernær kunst* er at skabe viden om, hvorvidt og hvordan satsninger på kunst, der er rykket ud af institutionerne og tæt på borgernes hverdagsliv med henblik på at inddrage dem på nye, mere direkte måder, kan styrke eksisterende og/eller skabe nye fællesskaber og eventuelt skabe en demokratisk 'merværdi'. Der spørges i den forbindelse også til, hvad kunstprojekternes ofte midlertidige karakter betyder for deres sociale *impact* og fællesskabernes bæredygtighed? Endvidere spørges der til, hvordan den infrastruktur, der opstår i forbindelse med kunstprojekterne i form af nye interaktions-, opholds- og bevægelsesmønstre, spiller sammen med – og eventuelt imod – den allerede eksisterende infrastruktur i områderne og med hvilke konsekvenser for fællesskab og demokratisk deltagelse?

Simon Høffding, Universitetet i Oslo
Torben Snekkestad, musiker

Sammen i musikken – fri improvisation som en unik social begivenhed

Dette projekt hviler på en tro på at koncerter med et frit improvisatorisk grundlag besidder et unikt formidlingspotentiale. Vi, saxofonist Torben Snekkestad og filosof/musikforsker Simon Høffding, ønsker at undersøge de interaktive processer både musikere imellem og i forhold til dets publikum. Vi ved af praktisk erfaring at netop den frie improvisations musik, hvor musikken skabes på stedet og har mulighed for at frit ændre retning, form, indhold i henhold til rummet og menneskene i det, muliggør at et særligt fælles "nuets rum" opstår. Et rum der engagerer og føles nærværende – hvor både musikere og publikum bliver deltagere i en unik interaktiv social begivenhed. Vi ønsker at undersøge det fælles "nuets rum" gennem fænomenologiske interviews kombineret med kvantitative målinger af de indre improvisatoriske processer hos udøverne (individuelt og kollektivt), interaktiviteten med medmusikere og til sidst mødet mellem musikere, rummet og publikum. Hvordan påvirker disse hinanden?

Mats Johansson, Universitetet i Sørøst-Norge

Participatory Aesthetic Practices in a Norwegian Street Dance Collective

Dette forskningsprosjektet er en etnografisk studie av et street dance-studio i Oslo med fokus på deltagende estetisk praksis. Formålet er å undersøke hvordan tanker om deltagelse, fellesskap, gjensidighet og involvering henger sammen med tanker om kreativitet, inspirasjon, danseestetikk og utøver-/artist-/lærerroller. Vi undersøker også hvordan danseundervisning og annen virksomhet (fritrening, jams, battles, crew-bygging) praktiseres og på hvilken måte denne praksisen bygger sosiale fellesskap på tvers av generasjoner, utøvermiljøer, og kulturelle og kjønnede identiteter. Fokuset vårt er altså både hva aktørene sier om hva de gjør og hva de gjør i praksis. I tråd med dette er metodene i prosjektet en kombinasjon av dypintervjuer med sentrale kunnskapsbærere og deltagende observasjon på treninger, jams, battles og workshops.

Louise Mønster, Aalborg universitet
Hans Kristian Rustad, Universitetet i Oslo
Michal Kallasøe Schmidt, Aalborg universitet

Nordisk poesi og sociale fællesskaber

Hvordan udfolder poesien sig inden for forskellige former for sociale fællesskaber? Hvordan kan vi i en nordisk kontekst forstå den samfundsmæssige betydning af lyrik i det offentlige rum? Hvilken rolle spiller poesioplæsning og andre former for poetisk performance for opfattelsen af det poetiske værk, for poesiens udøvende kunstnere og modtagere, og for de sociokulturelle fora, hvor poesien befinder sig? Det er nogle af de centrale spørgsmål i forskningsprojektet *Nordisk poesi og sociale fællesskaber*, der skal udforske poesiens betydning på en række forskellige steder og undersøge, hvordan denne litterære kunstart bidrager til at etablere, styrke og udvikle sociokulturelle fællesskaber.

Forskningsprojektet retter sit fokus mod fire udvalgte cases, som inkluderer mindre undergrundsmiljøer, sociokulturelle mødesteder, veletablerede festivaler og digitale platforme, og hvor poesien i markant grad har manifesteret sig som en kunstform, der udfolder sig i et socialt fællesskab. Det drejer sig om 1) Slamfrø – Poetry Slam Aalborg, som holder til på Studenterhuset i Aalborg og samler lokalområdets miljø for spoken word; 2) Løve's Bog- og Vincafé i Aarhus, som siden etableringen i 2008 har udviklet sig til et flersidigt foretagende, der varetager en lang række litterære aktiviteter i form af bl.a. oplæsningsarrangementer, åben poetisk scene, forfattersamtaler, bogklub og forlagsvirksomhed; 3) Nordisk samtidspoesifestival på Hamar, som er en firedages lyrikfestival, der har eksisteret siden 2007, og hvis arrangementer inkluderer bl.a. oplæsning, samtaler og foredrag om poesi, skriveværksted for børn og performances, hvor poesi virker sammen med andre kunstarter som fx drama og musik; 4) Internettet som fremførelses- og oplæsningssted for nordisk poesi med særligt sigte på oplæsning af nordisk poesi formidlet via sociale medier.

Disse fire poetiske mødesteder er udvalgt med henblik på at favne et bredt spektrum af poesiens steder, der fungerer under uens rammebetingelser og samler forskellige grupper af mennesker med interesse for poesi. Hermed bliver det muligt at få en nuanceret forståelse for den rolle, som divergerende typer af steder og begivenheder spiller for det poetiske værks aktualisering, for hvilke interaktioner der opstår imellem forfatter og læser/tilhører/publikum, og hvilke oplevelser poesiens interessenter har af at indgå i sådanne sociokulturelle fællesskaber.

Kristine Ringsager, Aarhus universitet
Kim Boeskov, Norges musikkhøgskole
Finn Holst, Aarhus universitet

Musik som social intervention. En undersøgelse af musikalsk socialitet i musikaktiviteter for udsatte børn og unge

Hvilken værdi skaber musikaktiviteter for socialt udsatte børn og unge? Og kan man bruge musik til at skabe fællesskaber der overskrider sociale, kulturelle og religiøse skel?

For barn og unge er frivillige musik- og kulturaktiviteter viktige arenaer for deltagelse i kunstneriske praksiser, og derfor utgjør sådanne aktiviteter et viktig forskningsområde for å forstå verdien av kunst og sosiale fellesskaper for barn og unge. I dette forskningsprosjekt er vi særlig interesserte i å forstå sådanne praksiser som *interventioner*, der griper inn i allerede eksisterende sosiale relasjoner og prosesser og forsøker å skape positive forandringer. Et eksempel på en sådan intervention kan man finne i Københavns Nordvest-kvarter, som er et område med stor diversitet og en høy grad av sosiale utfordringer. Her ligger Goldschmidts Musikakademi, en musikkole der tilbyr gratis musikkundervisning til barn og unge med særlig fokus på utsatte grupper og deltagere med forskjellige sosiale, kulturelle og religiøse bakgrunder. Gjennom musikkaktiviteter, konserter og sosiale arrangementer forsøker Goldschmidts Musikakademi å fremme relasjoner på tvers av kulturelle og sosiale skel og derved også å styrke sammenhengskraften og aksepten av forskjellighet i samfunnet generelt.

I forskningsprosjektet undersøker vi de fellesskaper der oppstår omkring musikk i Goldschmidts Musikakademi fra tre perspektiver. Vi ser på musikkaktivitetene fra deltagernes eget perspektiv for å nærme oss en forståelse av den opplevde verdi av å beskæftige seg med musikk sammen med andre. Vi undersøker også musikkaktivitetene som en sosial praksis hvor bestemte roller, posisjoner og identiteter blir tilgjengelige for deltagere på måter der ikke nødvendigvis blot overskrider eller oppløser eksisterende sosiale kategorier, men som potensielt også reproducerer eller forsterker dem. Endelig ser vi på Goldschmidts Musikakademi som en institusjon der er innlejet i både sosial- og kulturpolitiske såvel som markedsøkonomiske dagsordener og strukturer for å forstå hvordan disse vilkår påvirker musikkaktivitetene. Samlet sett vil forskningsprosjektet således bidra med nuanserte innsikter i de komplekse spørsmål om hvorvidt og hvordan sosiale fellesskaper omkring musikk kan medvirke til å skape og utvikle demokratiske og inkluderende samfunn.

Aksel Tjora, NTNU/ Sosiologisk poliklinikk
Marius Lervåg Aasprong, Sosiologisk poliklinikk
Edvine Larssen, kunstner og forsker
Anne-Gro Erikstad, LevArt

Felles-skapte forståelser av fellesskap (3F)

Prosjektet 3F søker å bidra til utvikling av ny kunnskap om og forståelse av fellesskap, i relasjon til prosesser, praksiser og produksjon av kunstprosjekter, så vel som hvordan dette erfarer utenfra. Gjennom bruk og videreutvikling av induktive metodologier (som stegvis-deduktiv induksjon, SDI) på tvers av sosiologi og kunstnerisk utviklingsarbeid vil 3F undersøke (1) ulike erfaringer med og forståelser av fellesskap i og omkring samtidskunst og (2) videreutvikling av metodologier på tvers av kunstnerisk utviklingsarbeid og kvalitative forskningsmetoder for å utforske slike sammenhenger på nye måter.

Det første spørsmålet er knyttet til LevArt/PARK (i Levanger) som empirisk plattform. Det andre spørsmålet utnytter plattformen LevArt i tillegg til ulike eksperimentelle performative kunstformer for metodeutvikling.

Bakgrunn 1: Fellesskapets nyanser

For å utforske forholdet mellom kunst og fellesskap, tar vi utgangspunkt i en nyansert fellesskapsforståelse presentert i boka *Hva er fellesskap* (Tjora 2018), hvor fellesskap utvikles gjennom samhold, integrasjon, sosial interaksjon, identifikasjon, kommunikasjon, arbeid og fysisk nærvær. Et slikt mangfoldig fellesskapskonsept er utviklet fra ulike samfunnsvitenskapelige tradisjoner og legger grunnlaget for en kritisk inngang til fellesskapets muligheter. På den ene siden må fellesskap betraktes som skjøre: De må kontinuerlig oppfattes, tas vare på og fornyes. På den annen side er vi alle «fellesskapsbyggere» ved at vi skaper fellesskap og opplevelser av fellesskap ved ulike former for sosial interaksjon. Med utgangspunkt i det vi kan kalle en konstruktivistisk-interaksjonistisk posisjon, hvor virkelighetsforståelse skapes i sosiale sammenhenger – gjennom handling og forhandling – skaper vi samfunn kontinuerlig.

Bakgrunn 2: Nye allmenninger (commons) i kunstfeltet

Nye kollektive praksiser og performativitet endrer offentligheten, som beskrevet av Judith Butler i *Notes Toward a Performative Theory of Assembly* (2015). Vi ser en tilbakekomst av performance i offentlig kunst som en del av denne konteksten, hvor hennes begrep om performative forsamlinger beskriver hvordan kropp-*i*-allianse endrer det offentlige rommet. Diskursen omkring allmenning («det å allmenne») som en radikal og frigjørende praksis vokser ut av dette behovet for en redefinisjon av offentlighet og offentlig rom som har gjort seg gjeldende gjennom hele 2000-tallet. Typisk, når dette blir en form for kunstnerisk og kuratorisk praksis, er at den like gjerne finner sted i utstillingsrommet som i uterom, i rurale områder så vel som i urbane strøk.

Håp om nye former for fellesskapsforståelse i møtet mellom kunst og sosiologi

3F har som mål å undersøke blinde soner mellom sosiologiske og kunstneriske tilnærminger både for å utvikle og utforske fellesskapets mange former. Gitt denne store ambisjonen, tar prosjektet med seg en visshet om at 3F bare kan representere et startpunkt for en større nysgjerrig ekspedisjon i tverrdisiplinært terreng.

Ditte Vilstrup Holm, Copenhagen Business School

Æstetisk organisering af fællesskaber

Forskningsprojektet undersøker, hvordan kunsten kan organisere fællesskaber og fællesskabsfølelser ved hjelp af æstetiske virkemidler. Empirisk følger forskningsprojektet udviklingen af kunstprojektet *Kaffe på tværs af Sydhavnen*: et borgerinddragende kunstprojekt, der arbejder med fællesskaber i den københavnske bydel Sydhavnen. Projektet har til formål at åbne nye veje for engagement i fællesskaber mellem mennesker og på tværs af kvarterne i Sydhavnen ved at igangsætte udviklingen af nye fælles fortællinger om det at bo i Sydhavnen. Projektet består af to dele: dels performative, æstetiske begivenheder igangsat af et kunstnerisk team, som flytter ind i bydelen ad tre omgange fra september 2019 til juni 2020. Dels mellemliggende workshops og aktiviteter i området faciliteret af Sydhavn Teater.

Kaffe på tværs af Sydhavnen tager afsæt i en lokal begivenhed fra 1991, hvor beboerne slog Guinness World Record for verdens længste kaffebord, arrangeret i protest mod opførelsen af en ny godsbane igennem et fredet område i bydelen. Begivenheden samlede mange borgere og udtrykte et fællesskab, som den dag i dag lever videre som en fortælling blandt beboere i

Sydhavnen. Med afsæt i historien om 'verdens længste kaffebord' vil *Kaffe på tværs af Sydhavnen* undersøge og udvikle nye fælles fortællinger i samarbejde med lokale borgere. Kaffebordet er et symbol for den lokale vilje og organisationsevne, men også et kunstnerisk afsæt og performativ scene for at genopdage og genfortolke Sydhavnens sammenhold i dag, hvor området er udvidet med to nybyggede kvarterer ud til Københavns havn, og beboersammensætningen derfor er blevet mere varieret.

Forskningsprojektet følger kunstnerne og de lokale beboere igennem et års udvikling af projektet, hvor æstetiske interventioner forbindes med kreative workshops, der på hver deres måde eksperimenterer med at organisere nye fællesskaber. Forskningsprojektet vil undersøge, hvordan nye fællesskaber og fællesskabsfølelser bliver organiseret i kunstprojektet, og hvordan disse folder sig ud i relation til henholdsvis de æstetiske interventioner og de mellemliggende aktiviteter.

Forskningsprojektet trækker på organisationsteorier, der har fremhævet den æstetiske dimension i organiseringsprocesser. På baggrund af disse teorier, er det forskningsprojektets hypotese, at æstetiske interventioner udgør begivenheder med potentiale for at skabe nye former for fællesskab, hvis udfoldelse kan understøttes af workshops, der fastholder og forlænger de nye fællesskabsdannelser. Det er samtidig forskningsprojektets hypotese, at workshops ikke kan stå alene, men har behov for æstetiske begivenheder til at åbne op for og igangsætte nye fællesskaber. Det empiriske projekt *Kaffe på tværs af Sydhavnen* bruges som anliggende for at undersøge denne relation mellem æstetik og organisering, men med en åbenhed overfor, at det empiriske materiale udøver modstand og komplicerer den foreliggende hypotese.